

Врз основа на член 55 став 1 од Законот за организација и работа на органите на државната управа („Службен весник на Република Македонија“ бр. 58/00, 44/02, 82/08, 167/10 и 51/11 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ 96/19 и 110/19), како и врз основа на член 22 и член 25 од Законот за средно образование („Службен весник на Република Македонија“ бр. 44/1995, 24/1996, 34/1996, 35/1997, 82/1999, 29/2002, 40/2003, 42/2003, 67/2004, 55/2005, 113/2005, 35/2006, 30/2007, 49/2007, 81/2008, 92/2008, 33/2010, 116/2010, 156/2010, 18/2011, 42/2011, 51/2011, 6/2012, 100/2012, 24/2013, 41/2014, 116/2014, 135/2014, 10/2015, 98/2015, 145/2015, 30/2016, 127/2016, 67/2017 и 64/18) министерот за образование и наука донесе скратена наставна програма по наставниот предмет ИСТОРИЈА за II година на средното стручно четиригодишно образование за учебната 2020/21 година.

1. Вовед

Скратената наставна програма по наставниот предмет ИСТОРИЈА се базира на целите предвидени со наставната програма за наставиот предмет што редовно се реализира согласно утврдениот наставен план.

Со скратената програма се утврдуваат определени теми и наставни единици што треба да се реализираат за 159 наставни денови, при што се запазува предвидениот неделен фонд на часови утврден во редовната програма, односно наставен предмет со 2 часа неделно односно 64 часа годишно во скратената програма. Наставниот час е со траење од 35 минути.

Наставникот при планирањето и реализацијата на наставните единици од скратената програма се води од целите, определените поими, методите и активностите утврдени во редовната наставна програма.

Цели на наставата по историја во гимназиското образование е учениците да усвојат суштински, систематизирани, трајни и научно потврдени знаења за минатото и сегашноста, да придонесе за критичкото мислење и будење на историска свест, изградување на вредносен систем на однесување спрема својот народ и држава, спрема другите народи и држави кон она што претставува цивилизациско достигнување во светот, како и да го продлабочи интересот за понатамошно изучување на историските настани и процеси.

2. Преглед на теми и наставни единици

Тема Македонија во антиката 5+3=8

Темата се обработува со 5 часа за нови содржини + 3 часа за вежби и повторување.

Содржини

1. Македонија во предисторијата
2. Постановок и развојот на македонската држава
3. Македонската држава во време на Александар III
4. Културата на Античка Македонија
5. Македонија под Римска власт

Тема Македонија во средниот век $9+5=14$

Темата се обработува со 9 часа за нови содржини + 5 часа за вежби и повторување.

Содржини

1. Доселување на Словените во Македонија
2. Појава и развој на словенската писменост и култура
3. Охридска книжевна школа
4. Богомилското движење
5. Самуиловата држава
6. Македонија во XI и XII век
7. Македонија во XIII и XIV век
8. Паѓање на Македонија под Османска власт
9. Културните прилики во Македонија до крајот на XIV век

Тема Македонија под Османска власт до средината на XIX век $4+2=6$

Темата се обработува со 4 часа за нови содржини + 2 часа за вежби и повторување.

Содржини:

1. Општествено-економски и културни промени
2. Отпори против османската власт
3. Охридска архиепископија
4. Слабевање на Османската држава

Тема: Националноослободителната борба на македонскиот народ до Балканските војни 11+7=18

Темата се обработува со 11 часа за нови содржини + 7 часа за вежби и повторување.

Содржини

1. Преродбата во Македонија
2. Источната криза и Македонија
3. Разловечкото востание
4. Македонското Кресненско востание
5. Пропагандите и последиците од нивното дејствување
6. Македонската револуционерна организација
7. Врховниот македонски комитет и неговата дејност
8. Илинденското востание
9. Крушевската Република
10. Положбата во Македонија по востанието
11. Македонија во времето на Младотурското владеење

Тема: Македонија од Балканските војни до независноста 11+7=18

Темата се обработува со 11 часа за нови содржини + 7 часа за вежби и повторување.

Содржини:

1. Македонија во Балканските војни
2. Македонија во Првата светска војна
3. Македонија под власта на соседите
4. Македонија во Втората светска војна
5. Националноослободителното движење во пиринскиот и егејскиот дел на Македонија

6. Создавање на македонската држава
7. Народна Република Македонија во рамките на Југословенската федерација
8. Образование, наука и култура
9. Македонската православна црква и другите верски заедници
10. Самостојна независна Република Македонија
11. Македонците во светот и националностите во Македонија

3. Дидактички препораки

Наставникот може да ги применува сите верифицирани методи и техники на учење во согласност со дефинираните цели. Се препорачува засилување на проблемско-творечкиот методски систем, аналитичко-интерпретативниот и корелациско-интегративниот. Наставникот треба да иницира самостојна активност на учениците, да ги води кон смисловно рецептивно и смисловно активно учење и да го корегира механичко-рецептивното механичко активното учење.

При реализација на скратената наставна програма по наставниот предмет **ИСТОРИЈА задолжителен за II година**, појдовна основа е редовната наставна програма (конкретните цели, поими, предложените активности и методи). Потребно е интегрирано планирање односно целно и содржинско поврзување како и планирање на наставата со поврзување на учењето со искуството на учениците. За реализација на наставниот предмет, треба да се применуваат интерактивни форми и методи (техники на учење и активност). Од интерактивните методи ќе се употребуваат: работа во групи, дискусии, дебати, бура на идеи, анализа на текст и документи, анализа на случај, но и традиционални методи: куси предавања, насочен разговор. Препораките за користење на скратениот фонд на часовите се дадени како ориентација, заедно со конкретните цели/содржини што не треба да го ограничува нивното прераспоредување според потребите при реализацијата.

Ученикот треба да биде поттикнат на континуирано активно следење на наставата, усвојување на нови содржини, критичко учење и размислување, усвојување на определени знаења, умеења и способности темелни за неговиот идеен живот.

При распределбата на часовите дозволена е креативност и еластичност на наставникот во реализацијата на целите.

Проверувањето на знаењата на учениците треба да се врши во сите фази на наставниот процес, при реализација на нова содржина, повторување, проверување, систематизирање, вежбање и истражување. Проверувањето се врши преку различни техники за работа со историски текстови, илустративен материјал, самостојна анализа на историските текстови и илустрации,

толкување на историски документи и вреднување на различни интерпретации. При следењето и оценувањето се применуваат различни постапки (усно и писмено проверување, тестови на знаења, изработка на семинарски трудови, реферати, активности на ученикот во текот на часот).

Наставникот ќе користи наставни средства и помагала што се определени со редовната наставна програма.

Норматив за наставен кадар

Скратената наставна програма ја реализира наставник согласно нормативот за наставен кадар даден во редовната настава програма.

Скратената наставна програма по наставниот предмет ИСТОРИЈА за II година средно стручно четиригодишно образование за учебната 2020/2021 година ја утврди

Арх. Бр. 13-9323/7

16.9.2020 година

Министер за образование и наука,

Мила Царовска